

Zondag 9 Augustus 2020

Ps 30:12 *You turn my mourning into dancing* Mike Moyers

De *dankpsalmen* vormen de tweede grootste groep na de klaagpsalmen. Het zijn liederen van dank voor redding, dank voor gunstige omstandigheden, of dank voor Gods trouw. Gunstige omstandigheden achten we vaak niet. We nemen ze als vanzelfsprekend en leven dan in “zorgeloze rust”. De dankpsalmen herinneren dat we met een houding van bewuste dankbaarheid zullen letten op het goede. Dit is niet zomaar. Dit is een gave van God. De psalmen bieden een rijke schat aan beelden en symbolen om de levenservaringen te beschrijven. Ze bieden rijke Godsbeelden en een bijzonder verstaan van gebed. Zo leren we bidden. Zo leren we danken.

Openingswoord *Uit Ps 98*

Zing voor de Heer een nieuw lied:
wonderen heeft God verricht.
Gods hand heeft redding gebracht.
Zing voor de Heer,
laat uw *danklied* weerklinken.

Lezing **Psalm 30**

¹ Een lied van David voor de dag dat het heiligdom van de Heer feestelijk in gebruik genomen wordt.

² Ik prijs U, Heer, want U heeft mij genezen.
U heeft ervoor gezorgd
dat mijn vijanden geen plezier over mij hebben.

³ Mijn Heer God, ik riep U om hulp
en U heeft mij gered.

⁴ U heeft me weggetrokken van de rand van de dood.
U heeft mijn leven bewaard,
zodat ik niet in het graf terecht kwam.

⁵ Zing liederen voor de Heer, vrienden van God,
en prijs zijn heilige naam.

⁶ Hij is wel eens boos, maar dat duurt nooit lang.
Maar zijn liefde duurt je hele leven.
Misschien huil je 's avonds nog,
maar de volgende dag kun je weer juichen.

⁷ Het ging zo goed met me, dat ik zorgeloos dacht:
"Mij kan niets gebeuren."

⁸ Heer, toen U vriendelijk voor mij was,
voelde ik me sterk: ik stond zo stevig als een berg.
Maar toen U boos op mij werd,
wist ik me geen raad meer.

⁹ Ik riep tot U, Heer,
ik smeekte U om medelijden:

¹⁰ "Wat heeft U er aan als ik sterf?
Wat heeft U er aan als ik in het graf lig?
Als ik stof geworden ben, kan dat stof U dan prijzen?
Kan mijn stof nog vertellen over uw trouw?"

¹¹ Hoor mij, Heer, heb medelijden met mij.
Heer, help me alstublieft."

¹² U heeft me geholpen!
U heeft mijn verdriet veranderd in een vreugdedans.
Ik heb mijn rouwkleren weer uitgedaan,
omdat U me weer blij heeft gemaakt.

¹³ Ik zal liederen voor U zingen,
want ik kan niet meer zwijgen.
Mijn Heer God, ik zal U voor altijd prijzen.

Gedachte

Psalm 30 is een *danklied* na verlossing uit nood, een beeld van innerlijk herstel. God heeft de psalmist uit moeilijke omstandigheden bevrijd, weggetrokken van de rand van het gevaar. Samen met de "vrienden van God" wordt gedankt. Danken is samen blij zijn. De solozang wordt een koorzang. Dank aan Gods voor Gods goedheid en trouw.

Wie dichtbij God leven, willen dan ook goed en trouw zijn zoals God. Wie op eigen wegen willen gaan of de wegen van mensen en de wereld willen volgen, verliezen de nabije ervaring van deze bijzondere goedheid. Mensen, ook gelovigen, kunnen in "zorgeloze rust" leven, denken dat het hun goed gaat, menen dat ze sterk zijn: "Mij kan niets gebeuren." Ze voelen zich sterk, stevig als een berg, beschrijft de Psalmist het.

Maar het is een illusie. De ontnuchtering komt wel eens. Dan zien we de waardeloosheid van eigen kracht en de wegen van de mensheid en de wereld. De Psalmist voelt dat God boos is op hem, maar dit duurt gelukkig niet lang. De relatie tot God wordt hersteld. Want de gelovige beseft dat de wegen die wegleiden van God niet goed zijn. Dat men op die wegen nooit *echt* goed, zorgeloos of sterk kan leven. Integendeel. En God laat je nooit aan je eigen lot over. God trekt je weg van de rand van de afgrond, brengt je weer in veiligheid. Want Gods liefde is altijd daar.

Als alles op rolletjes gaat in het leven en we een periode van “zorgeloze rust” beleven, kan de gedachte postvatten dat “niets met mij kan gebeuren.” Deze gedachte hoeft niet te betekenen dat de gelovige helemaal los van God is geworden. De psalmist beseft wat hij aan God te danken heeft en zegt het ook. Het is door Gods vriendelijkheid dat hij sterk stond als een berg. Maar als zijn blik meer gericht geraakt is op zijn voorspoed als iets wat niet kan wankelen, dan op de Heer, gaat het mis.

De zorgeloze rust en de voorspoed zijn geen permanent bezit. Dit jaar met Covid19 en de afgelopen week met de ontploffing in Beirut hebben we gezien hoe snel alles waarop mensen gerekend hebben, alles wat ze als vanzelfsprekend namen, kan veranderen. Wij staan helemaal *niet* “vast als een berg” in onze voorspoed en zorgeloze rust.

Als die illusie dan aan scherven gevallen is, voelt het de Psalmist alsof God boos is op hem, of in de oudere vertalingen: dat Gods aangezicht voor hem verborgen is. Hij heeft geen raad en smeekt God: heb medelijden met me! Hij wordt zich weer bewust wat genade betekent. Zonder God gaat het niet, ook al was hij momenteel zorgeloos in zijn illusie van eindeloze voorspoed. In de tijd van voorspoed heeft hij ook gebeden. Hij leefde niet alsof God niet bestond. Hij was altijd al een gelovige. Maar nu krijgen zijn gebeden een diepere inhoud. Ze kom uit het hart, uit de nood, uit het besef van diepe afhankelijkheid van God. Dit besef verandert het hart, verandert het gebed.

Een Amerikaanse theologe, Barbara Brown Taylor, was aan het snoeien in haar tuin toe iets scherps in haar oog stak. De noodarts zei dat ze de volgende dag een oogspecialist moest spreken. Die nacht was heel erg donker voor haar. Ze beschrijft haar gebed als “the kind of prayers I thought I would never pray”: onderhandelen met God, kwaad zijn op God, God uitdagen om iets te doen.

Tegen de morgen vond ze dat de toon van haar gebed begon te veranderen. Ze vroeg niet meer dat God haar probleem zou oplossen. Ze dankte God dat God in die nacht zo dichtbij was, ten spijte van wat ze allemaal gezegd had in haar opstandig gebed. Ze beschrijft het als: *The pain had not only changed the way I prayed. It had also changed my ideas about the One to whom I prayed.*

De bekende Oude Testamentikus, Walter Brueggemann, plaatst de psalmen in drie categorieën van menselijke ervaring: psalmen van oriëntatie, psalmen van desoriëntatie en psalmen van nieuwe oriëntatie.

De *psalmen van oriëntatie* weerspiegelen de seizoenen van welzijn in het menselijke leven. Het gaat goed. De gelovige is dankbaar voor de vele zegeningen. Die psalmen spreken van vreugde, blijdschap. Ze prijzen de goedheid en de trouw van God.

De *psalmen van desoriëntatie* spreken over de menselijke ervaring van pijn, vervreemding, lijden en dood. De reactie is dan vaak woede, opstand, verontrechtiging, ontevredenheid, zelfbejammering en zelfs haat. "Hoe lang nog, God?"

De *psalmen van nieuwe oriëntatie* spreken van verrast zijn door de nieuwe mogelijkheden die er toch zijn. Vreugde breekt door de wanhoop. Waar het alleen maar donker was, breekt het licht door, de nieuwe morgen. Alles worden nieuw. De gelovige zingt een nieuw lied.

Alle drie deze oriëntaties vinden we tegelijk in Psalm 30. *Oriëntatie*: psalmist heeft het voorspoedig en door Gods gunst voelt hij zich sterk en vast als een berg. Maar dan is Gods aangezicht voor hem verborgen, hij bevindt zich in de nood. Hij smeekt God om hulp – *desoriëntatie*. Dan komt de *nieuwe oriëntatie*: God verandert zijn verdriet in een vreugdedans.

Verdriet en dansen van vreugde zijn beide deel van het menszijn, deel van het leven, en deel van de relatie tot God. Bij God kunnen we altijd eerlijk zijn. Dit kon de psalmdichter. Dit kon Job. Dit was de ervaring van de Amerikaanse predikant. Dit mogen wij ook. Gods wil bij ons tegenwoordig zijn, heel dichtbij, wat dan ook gebeurt, hoe wij ook reageren. God houdt ons vast totdat het verdriet verandert in een vreugdedans.

In zijn boek, *Spirituality and the Awakening Self*, schrijft Canadese psycholoog David Benner over het verschil tussen transformatie en groei. We kunnen ons inspannen om te groeien, maar transformatie, echte verandering, word juist belemmerd door eigen inspanning. Wat nodig is voor echte verandering is om gewoon toe te laten dat het met je gebeurt. Diepe verandering *in jezelf* komt van een punt *buiten jezelf*. Voor gelovigen is dat punt God. Transformatie is niet in ons beheer. Wanneer het gebeurt, wanneer God het doet, zingen wij een nieuw lied, dansen wij een vreugdedans.

Zegt de theoloog, Thomas Merton: Wij zoeken naar een kracht die ons leven verandert van binnenuit. Deze verandering is het terugvinden van ons echte zelf. "Wedergeboren" betekent niet om iemand anders te worden. "Wedergeboren" is om je echte zelf te worden.

Echte verandering is een nieuwe oriëntatie in het diepste menszijn. Je bewustzijn en identiteit breiden zich uit: worden breder, ruimer, dieper. Het gevolg: je kunt nu op een andere manier mens zijn in deze wereld. Met echtheid, levenskracht en heelheid. Met bredere horizons en een duidelijk doel voor ogen. Een leven met dieper zin en betekenis.

In het licht van de morgen na de donkere nacht, zing je dan een nieuw lied en danst een vreugdedans.

Gebed

Genadige God,
Wij brengen voor U ons verwarring, ons lijden en pijn.
Geef ons de kracht om onze zwakheid te dragen.
Schenk ons genezing ook al is er geen geneesmiddel.
Schenk ons vrede te midden van onrust.
Geef dat liefde al de ruimten in ons leven zal vullen.
We danken U voor uw genade,
dat U alles nieuw maakt.

Wij dragen uw Geest in ons,
waar wij ook gaan.

Zegen *Naar Ps 115*

De Heer gedenkt en zegent ons,
zegenen zal God ons allen,
zegenen wie God liefhebben,
van klein tot groot.

Amen